

A Perencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangszakosztályának 1974.-évi jelentése.

Barlangtani Intézet
D - 1974 - 5.
Könyvtára *

Szakosztályunk hosszú idő után ez évben érte el, az elsősikerés kutatóévekhez hasonló, nagyobb taglétszámot. Létszámunk jelenleg 30 fő Társulati és még 20 fő Sportkörtag. Nagyobb részben fiatal egy-két éves kutatómunkával rendelkező, de régebben turázó barlangjárók. Kutatócsoportunknak hét 15-20 évnél régebben kezdett és azóta is állandó munkát végző tagja is van.

Kutatóink ez évben folytatták munkáikat, az utóbbi években is munkált barlangokban.

Egerszög-Teresztenye vidéké: felderítés, megfigyelés és feltáró munka. Itt egy új barlang felfedezése is.

Szemlő-hegyi barlang: a kiépítéssel kapcsolatos feltárókutatás, állandó bejárás, megfigyelés.

Solyvári Ürdög-lyuk barlang: térképezés, megóvás.

Hosszu-hegyi Három-lyuku barlang: feltárómunka, felmérés.

Csoportunk az év eleje óta, az Óbudai Kinizsi kutatóival együtt dolgozott a Szemlő-hegyi barlangban. A múlt évben feltárt új járatrész és az ismert Kinizsi szakasz közötti összeköttetést kíséreltük meg bizonyítani. A bontási munkát mindkét oldalról, VI. hó-ig a kiépítő vállalat felvonálásáig folytattuk, de közszerezzámainkkal csak kisebb előrehaladást értünk el. Az Országos Természetvédelmi Hivatal a munkát tudomásul vette és a vonalat a kiépítésbe betervezi.

V. hónapban kerületünk nagyobb sportrendezvényén barlangos kiállításal vettünk részt.

VI. hó 15-16.-án a budapesti Vándorgyűlésen a Társulatban, a Pálvölgyi barlangban és a Szemlő-hegyi barlangnál rendeztünk fotó és térképkiállításot. 16.-án a barlangtérképező versenyt ellenőrizték tagjaink, délután a Kinizsivel együtt a 70 főnyi barlanglátogató, főleg miskolci kutatók turáját vezettük.

VII. hó 28-tól VIII. hó 10.-ig dolgozott a Hosszu-hegyen, a Mátó József kutatótársunk által szervezett és vezetett feltáró tábor. A Három-lyuku barlangból nagymennyiségű tözmelékanyagot emeltek ki. Biztosították a Szablyár csoport által III. hó 4.-én feltárt gömbfülke lejárátát, a munka nagyobb részével az 2. sz. fülkét mélyítették. Az év végére elkészült térkép szerint a barlang nagy aknája jelenleg 15 m. mély, a gömbfülke aljzata 18 m. mélyen van a felszín alatt.

Barlang a kétszer felszakadt kis oldal lejáró részből, harmadik aként a felszínre is nyíló, 2-2.5 m. átmérőjű nagy aknából, ez alatt DK.-i irányban kiöblösödő nagyobb fülkéből és egy cseppköves hasadék-
ból, DK.-re mélyebb szinten a dupa kérgézésű gömbfülkéből áll.

A barlang alapterülete 50 m². A Máté csoport folytatja a feltárást.

VIII. hó 9-20.-ig szerveztük hagyományos égerszögi kutató-táborunkat Frecska József vezetésével. A tábor létszáma 16 fő volt. A Patkós barlangban, igen nehéz körülmények között, szűk járatokban 10 m. előrehaladást értünk el. A tábor zárásakor a bejárat alatt 14 m. mélyen egy cseppköves fülke volt az elért végpont.

A Patkós barlang a Kecse-kut völgy DK.-i mellékágának felső végén, egy kis töbörpár Ny.-i tagjának 7 m. mély fenekéről nyílik. Az eddig feltárt barlangrész: a 4 méteres, lejtős, igen szűk, hasadékjellegű bejárat. Ez, derékszögben megtörve, egy 7 m² alapterületű, akna szerű teremkorrodált hasadékos tetőzete alá torkollik. A terem aljzata feltehetően több méter vastagon van feltöltve bemosott agyag és kőtörmelékkel. Jelenleg 7 m. mély. DK.-i irányban kis cseppkőkérges, kúrtós oldalfülke. Az É.-ra lejtő boltozat alatt, a kitöltésbe mélyített alacsony kis folyosó után, háromszög metszetű, igen szűk 3 méteres hasadék következik, majd a derékszögben K.-re hajló bontott kuszójárat egy igen nehezen átjárható ablakon át vezet a kis kúrtós fülkébe. Az eddig feltárt rész hossza 25 m. még a töbör területe alatt kanyarog. A járatvég K.-re, a másik kis nyelő felé irányul.

A nyári tábor után kutatóink még egy-két alkalommal dolgoztak a barlangban. A decemberi tábor alkalmával is leszálltak fiataljaink az olvadákvizek útját megfigyelni. Ugyanakkor a Szabadság-barlang vizjárását is megfigyelték.

A nyári tábor alatt, VIII. hó 10.-én terepbejárás alkalmával fedezték fel Kovács Péter és társai, az általuk "Büdös-lyuk"-nak elnevezett aknabarlangot. A valószínűleg nemrég felnyílt, függőleges akna szűk nyílása a Patkós töbörtől a Kecse-kuthoz vezető oldalvölgy vizmosásának alján, a töbör szélétől 110 méterre, ennél 10 méterrel mélyebb szinten van. 12.-én leereszkedtek a kb. 24 m. mély omladékos aknába és, valószínűleg a bemosott bomló anyagok miatt veszélyesen rossz levegőjéről, neveztek el.

Az akna bejáratí része még a vizmosás hordalékában igen szűk, agyagos, omladékos. Majd 2-2.5 m. átmérőre tágul. 10 méternél kisebb fülkévé öblösödik, melyből 3 m. magas üregek emelkednek. A beékelte kövek alkotta újabb szűkület alatt az akna 3-4 méterre tágul, itt már szálkó falak láthatók. Ezzel az átmérővel folytatódik az omladékos aljzatig, hol egy 5-6 méteres alacsony járat egyik végére torkollik. Kb. a kis járat felénél beékelődött kövekkel, agyaggal eltömődött

...tő emelkedik. Az aljzat itt finom, leülepedett agyag. A járat 1-1.5 m agasra bővül, majd összeszűkül és tenyérnyi széles hasadékkal végződik.

Kutatóink az elkövetkező években vizsgálni fogják a Patkós barlang és a Búdos-lyuk esetleges kapcsolatát és a Kecake-kutra irányuló völgy alatt lehetséges üregrendszert.

Solymári csoportunk, Hartig Miklós vezetésével az év elejétől folyamatosan térképezi az Őrdög-lyuk barlangot.

Igen röviden összefoglalva munkájukat: A felmérést 1972 év végén kezdték és 73. év végéig kb. a barlang 1/3 részét mérték fel.

74. évben az ITE terem felé vezető járatot, majd a Kis-körut főjáratát és a Kigyó utat térképezték. A csoportnak a vállalt feladat elvégzését igen megnehezíti, sok különmunkát jelent a lezáratlan barlangban kószáló látogatóktól elhányt, sőt direkt behordott szemét /üvegek, fénycsövek/ eltakarítása, az elpusztított mérőpontjaik pótlása újra-mérése. Több esetben még ezeknek a "barlangjárók"-nak a kivezetése, felkutatása is. A csoport a barlang megóvásához és munkájához kéri a Társulat és az Országos Természetvédelmi Hivatal segítségét.

X. hó 12-13.-án szakosztályunk ünnepi találkozót rendezett Égerszög községben és, az Ormosbányai Szénbányák Vezetőségének szivességéből, a barlang melletti bányászudúlóban, a Szabadság barlang felfedezésének és egyben kutatócsoportunk fennállásának 20. évfordulója alkalmából.

A kulturházban Társulatunk Elnöke köszöntötte a község barlangpártoló lakóit, a feltárásban komoly munkát végzett helyi dolgozókat, a csoport régi és ifjú kutatóit. Társulatunk Vezetőinek, a helyi Tanács és más szervek vezetőinek megjelenését, a község lakosságának részvételét emlékünnepegyünkön csoportunk úgy értékeli, mint kitüntető elismerést Dr. Balázs Dénes huszéves égerszögi barlangkutató munkájáért.

Reméljük, hogy az újabb ifjúságból álló csoport ebben a térségben is még újabb eredményekkel járulhat hozzá a barlangkutató céljaihoz.

Az elég tartalmas kutatóév végét ismét égerszögi kis kutatóházunkban töltötte együtt fiatalságunk.

(Bp. 1975. II. 16.)

Jésszerencsét!
Horváth János